GGD Amsterdam

Verder bouwen aan een Jeugdgezondheidszorg (JGZ) met impact

Jaarplan JGZ 2024

'Angel is een jonge moeder van 24. Ze woont met haar dochtertjes van twee en drie jaar in Amsterdam Noord. Ze is zwanger van de derde, wat pittig is nu haar man definitief is vertrokken. Zelf heeft ze geen werk en weinig geld om te besteden. Ze durft haar kinderen niet te laten vaccineren, omdat ze na de verhalen over Corona vaccinaties erg bang is voor vervelende bijwerkingen. Soms reageert Angel de stress af op haar kinderen. Dat doet ze als het haar teveel wordt. De kinderen zijn immers de hele tijd bij haar en ze is moe. Haar familie woont in het buitenland en ze heeft verder niemand om mee te praten. Angel voelt zich alleen.'

De mensen op de foto's komen niet voor in de tekst.

De focus van JGZ voor 2024

Als JGZ kunnen wij verschil maken in het leven van gezinnen zoals dat van Angel en haar kinderen. In 2024 richten we ons dan ook onverminderd op onze missie en visie. We hebben een unieke positie in het jeugdstelsel, we zien bijna alle jeugdigen en hun ouders in de leeftijd van -9 maanden tot 18 jaar. Vanuit onze preventieve rol spelen we samen met de sociale basis een belangrijke rol in de ‘beweging naar de voorkant’, met meer aandacht voor het voorkomen van (gezondheids-, ontwikkelings- en

Missie

verkleinen van ouder(s)/verzorger(s) in Amsterdam en Amstelland. We volgen preventief de ontwikkeling en gezondheid van kinderen en jongeren en geven vaccinaties. Ook geven we voorlichting en advies aan ouders over gezond en veilig opgroeien en ondersteunen we ouders bij lichte opvoedvragen, bijvoorbeeld over voeding, slapen, beeldschermgebruik. Verder monitoren we de gezondheid van groepen jeugdigen. Op basis van data en trends kijken we gericht wat er speelt en adviseren we wat nodig is.

Alle kinderen, jongeren tot 18 jaar en hun (aanstaande) ouders kunnen bij ons terecht voor gezondheidsverschillen.

gedrags)problemen en de inzet van zwaardere en duurdere zorg.

Visie

Samen met onze partners willen wij verschil maken in het leven van kinderen en gezinnen. We investeren in die kinderen, gezinnen, wijken en scholen die onze zorg en ondersteuning het hardste nodig hebben. We staan voor gelijke kansen op gezondheid voor elk kind. Juist door ongelijk te investeren, dus extra aandacht te geven aan die gezinnen die dit het hardste nodig hebben, dragen we bij aan het verkleinen van de gezondheidsverschillen.

De Jeugdgezondheidszorg (JGZ) van GGD Amsterdam is er voor alle (ongeboren) kinderen, jongeren tot 18 jaar en hun (aanstaande) ouders.

informatie en advies rondom gezond opgroeien en

opvoeden

De JGZ werkt vanuit 29 locaties: in Amsterdam werken we vanuit multidisciplinaire Ouder- en Kinderteams. In

Amstelland werken we vanuit JGZ-locaties samen met de sociale wijkteams.

We zijn een netwerkorganisatie en werken op individueel en collectief niveau samen met onze partners uit het sociale-, medische- en publieke domein.

Dit plan voor 2024 is een herijking van het meerjarenplan JGZ 2022-2023. Samen met JGZ-professionals uit verschillende uitvoerende en ondersteunende disciplines, hebben we geconstateerd dat de hoofdvraag van het meerjarenplan nog actueel is: hoe bereiken we als JGZ de gezinnen en kinderen die onze ondersteuning en zorg het hardste nodig hebben?

In 2024 werken we verder hieraan volgens de drie bestaande actielijnen:

1. Versterken van de integrale blik en werkwijze;
2. Versterken van het datagestuurd, outreachend werken en zorg op maat;
3. Bouwen aan een sterke basis.

samen met JGZ-professionals aan de slag met een nieuw meerjarenplan.

We streven ernaar om in 2024 gezinnen in een kwetsbare situatie beter te

iken we als JGZ de gezinnen en kinderen ondersteuning en zorg het hardste nodig

bereiken

Gelijke kansen op gezondheid

doen we in Amsterdam en in de regio Amstelland. We staan voor gelijke kansen op gezondheid voor elk kind. Juist door ongelijk te investeren, dus extra aandacht te geven aan die gezinnen die dit het hardste nodig hebben, dragen we bij aan het verkleinen van gezondheidsverschillen. We streven ernaar om in 2024 gezinnen in een kwetsbare situatie beter te bereiken. Om dit te bereiken, werken we wijkgericht, outreachend en datagestuurd. We weten in welke wijken en buurten gezinnen in een kwetsbare situatie wonen. Door nog meer aan te sluiten op hun

nen we deze gezinnen beter bereiken en tijdig de juiste zorg en ondersteuning bieden.

We versterken de samenwerking met partijen die om gezinnen heen staan. De focus hierbij ligt op samenwerking met de geboortezorgketen, huisartsen, scholen en buurtteams. Ook versterken we de samenwerking met relevante gemeentelijke afdelingen, omdat factoren zoals armoede- en huisvestingsproblemen vaak leiden tot gezondheidsproblemen. Hierbij kunnen we samen, vanuit verschillende invalshoeken, kijken hoe we deze problemen kunnen aanpakken.

De acties op hoofdlijnen zijn aangepast voor 2024. Ook zijn er enkele accentverschuivingen. In 2024 gaan we

Brede blik

JGZ speelt een belangrijke rol in het voorkomen, signaleren en normaliseren van problemen. Hierbij is belangrijk dat JGZprofessionals een brede blik hebben en ook naar de oorzaken van gezondheidsproblemen kijken, zoals armoede of psychische problematiek van ouders. Om gezinnen de juiste hulp te kunnen bieden, is het voor professionals van belang te weten welke partners er in de wijk zijn en wie ze kunnen betrekken bij de zorg voor een kind of jongere.

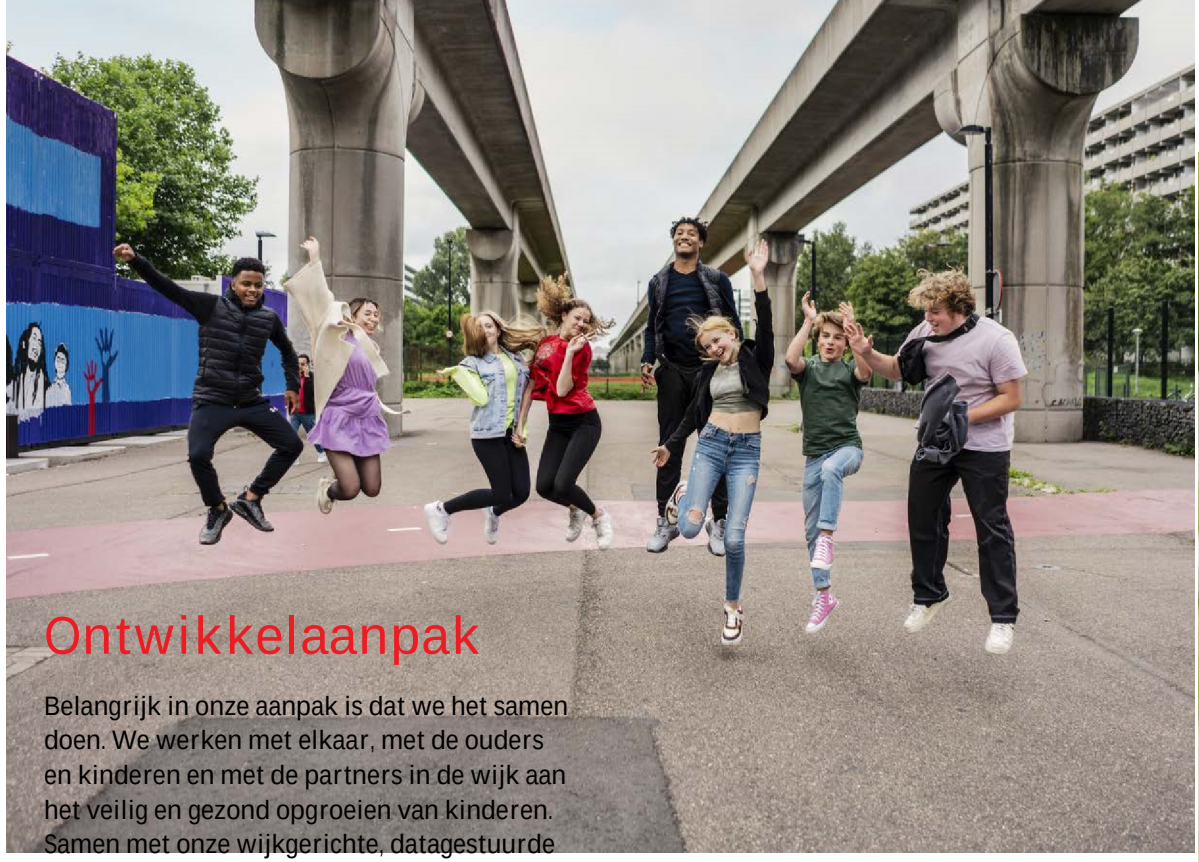

Ontwikkelaanpak

Belangrijk in onze aanpak is dat we het samen doen. We werken met elkaar, met de ouders en kinderen en met de partners in de wijk aan het veilig en gezond opgroeien van kinderen. Samen met onze wijkgerichte, datagestuurde en integrale aanpak, blijven we dit verder ontwikkelen. Dit vraag om een meerjaren-aanpak. Hierbij staan de volgende elementen centraal.

- Samenwerken

We kijken hierbij met de gezinnen hoe we kunnen aansluiten op de behoefte en wat zij nodig hebben. De focus ligt op het faciliteren van jeugdartsen en jeugdverpleeg kundigen, zodat zij kunnen doen wat nodig is in de zorg voor ouders en jeugdigen.

- Opgavegericht

We werken opgavegericht aan een aantal relevante andere GGD- en gemeenteafdelingen en externe partners. Hiermee ontstaat eenheid van denken en handelen en meer focus en eenvoud in het werk.

JGZ-brede opgaven. Hieraan dragen alle JGZ-onderdelen (uitvoering, beleid, management en bedrijfsbureau) vanuit hun eigen positie, perspectief en deskundigheid bij. We betrekken

Belangrijk in onze aanpak is dat we het samen doen

- Impact maken

Om te kijken hoe we de meeste impact kunnen maken voor ouders en jongeren, gebruiken we het regenboogmodel als gezamenlijke basis voor ons werk. Dit model geeft inzicht in welke factoren van invloed zijn op de gezondheidskansen van kinderen en op welk niveau de JGZprofessionals zich kunnen positioneren in het netwerk om het verschil te maken.

We werken met elkaar, met de ouders en kinderen en met de partners in de wijk aan het veilig en gezond opgroeien van kinderen

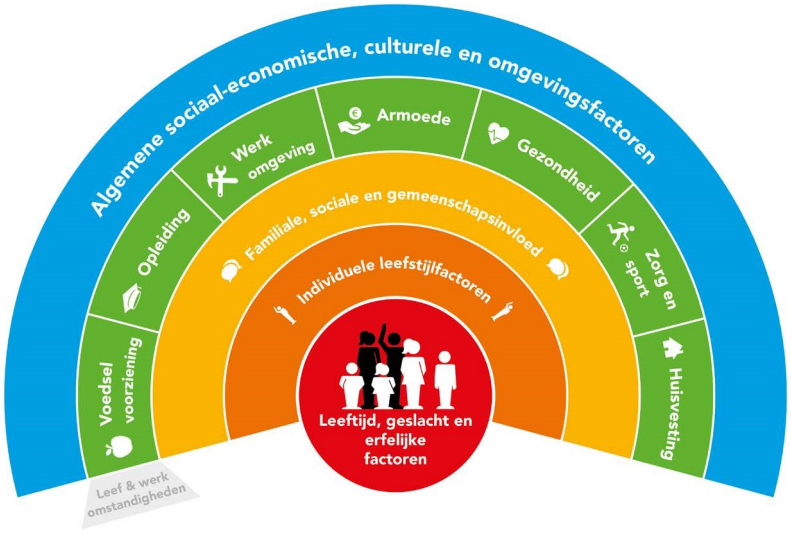

Regenboogmodel Dahlgren and Whitehead,
bron visie en strategie GGD Amsterdam 2018-2025.

- Meer focus

Door het regenboogmodel als gezamenlijke basis te gebruiken, prioriteiten te stellen en een aantal opgaven te formuleren, creëren we meer focus. Op deze manier faciliteren we professionals om te doen wat nodig is in de zorg voor kinderen en jongeren.

Een jeugdverpleegkundige verwoorde het zo:
'Als ik door de straten in Amsterdam-Noord loop, loop ik door een tunnel van vet, zout en zoet. Als wij in Noord een gezond eetpatroon willen bevorderen, zijn gesprekken in de spreekkamer alleen niet genoeg. Dan zullen we ook wat aan de leefomgeving moeten doen. De verleiding voor kinderen is nu gewoon te groot.'

Het nog beter bereiken van gezinnen en jeugdigen

Om onze missie en visie te realiseren, is het noodzakelijk om kinderen, jongeren en gezinnen in kwetsbare posities nóg beter te bereiken. Met 'beter bereiken' bedoelen we niet alleen een hoger percentage bereik (*kwantitatief*). We bedoelen ook het versterken van het outreachend en wijkgericht werken om nog beter contact te leggen met tot nu toe moeilijker bereikbare groepen (*kwalitatief*). Om dit te bereiken, blijven in 2024 de volgende opgaven actueel.

1. Versterken van de integrale blik en werkwijze

Veel gezinnen met gezondheidsproblemen hebben te maken met onderliggende factoren zoals armoede, werkloosheid en laaggeletterdheid. Jonge kinderen die in deze omstandigheden opgroeien, hebben minder kansen om gezond en veilig op te groeien. Voor JGZ-professionals is het belangrijk om oog te hebben voor deze onderliggende factoren en hierover met jeugdigen en ouders in gesprek te gaan. Daarnaast is het van belang dat professionals weten welke (domeinoverstijgende) hulp ze kunnen inschakelen als dat nodig is. Onder integraal werken valt ook dat jeugdverpleegkundigen en -artsen breder ingezet kunnen worden, bijvoorbeeld op zowel 0-4 jaar als op 4-12 jaar.

Acties op hoofdlijnen:

- We versterken de brede blik en werkwijze van onze professionals door hen te scholen in de Amsterdamse Maatwerkmethode; • We implementeren de GIZ methodiek, een instrument dat professionals helpt domeinoverstijgend te kijken naar wat er speelt in een gezin;
- Jeugdartsen en – verpleegkundigen kunnen ingezet worden op meerdere leeftijdscategorieën (bijvoorbeeld 0-4 jaar en 12-18 jaar);
- We zetten in op schoolaanwezigheid van leerlingen. Hierbij willen we verzuim voorkomen en (gezondheids)problemen tijdig signaleren. We begeleiden leerlingen die (dreigen) uit (te) vallen, zodat ze weer naar school kunnen. We kijken hierbij naar achterliggende factoren van het verzuim, bijvoorbeeld mentale problemen. We bieden

dit naast het voortgezet onderwijs nu ook op het primair onderwijs aan;

Voor JGZ-professionals is het belangrijk om oog te hebben voor onderliggende factoren en hierover met jeugdigen en ouders in gesprek te gaan

- We bereiden de implementatie van de landelijke beleidsregel Centrale Zorgverlener voor. In deze gezinnen spelen vaak meerdere problemen en liggen er vaak andere factoren ten grondslag aan obesitas bij een kind;
- We versterken de samenwerking met

relevante gemeentelijke afdelingen, de geboortezorgketen, scholen,

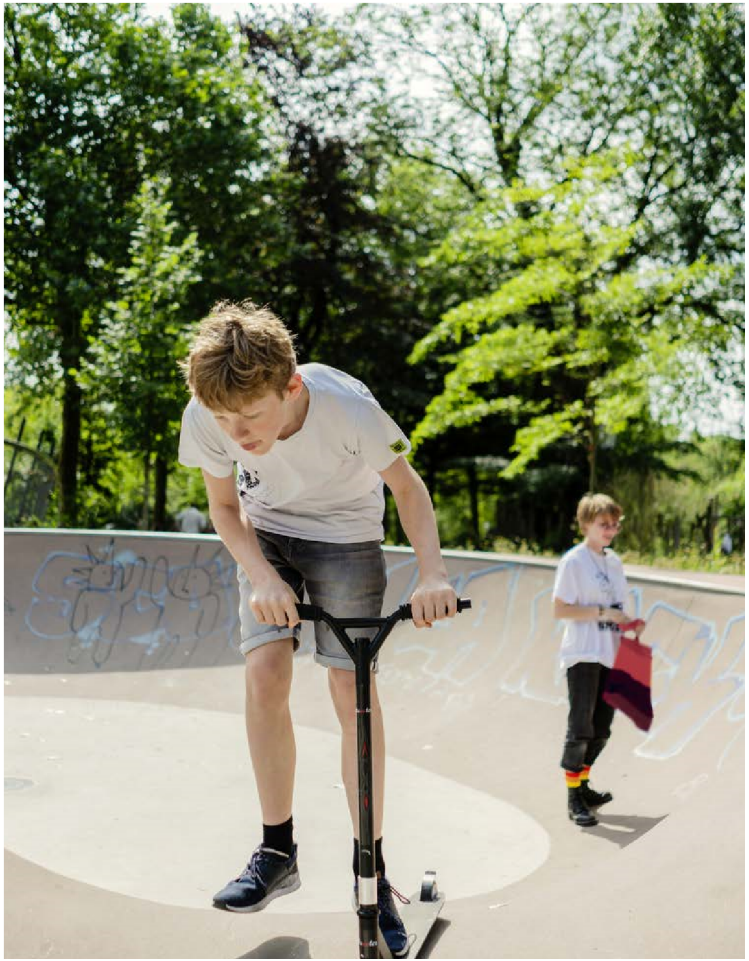

samenwerkingsverbanden primair onderwijs en voortgezet onderwijs, huisartsen en de buurtteams. Dit zijn belangrijke partners die we betrekken als we problemen signaleren in gezinnen;
- We versterken de samenwerking Gezonde School en kijken hoe we samen kunnen optrekken in collectieve preventie op scholen.

Lopende projecten en programma's: *samenwerking Buurtteams, Centrale Zorgverlener, aanpak kindermishandeling, Gezonde en Kansrijke Start, Voorzorg, schoolaanwezigheid, Samen Starten / GIZ methodiek.*

Indicatoren (naast de indicatoren uit de lopende programma's en projecten):
- Aantal Samen Starten / GIZ trajecten is gestegen t.o.v. 2023 in de focuswijken;
- Alle JGZ-professionals zijn geschoold in de Amsterdamse Maatwerk methode;
- Alle jeugdartsen en jeugdverpleegkundigen zijn ingewerkt op ten minste twee leeftijdscategorieën.

2. Versterken van datagestuurd, outreachend, wijkgericht werken en zorg op maat

Bij deze actielijn gaat het om hoe we de gezinnen, groepen en scholen die de ondersteuning en zorg van JGZ het hardst nodig hebben kunnen bereiken. Onder outreachend werken verstaan we dat JGZ professionals naar plekken toegaan, waar deze gezinnen al zijn. Dat is bijvoorbeeld een moskee of een buurthuis, een kinderdagverblijf of (voor)school, maar ook bij hen thuis. Aansluiten op de behoeften en leefwereld van deze gezinnen is hierbij belangrijk.

In samenspraak met de ouder(s) bepalen we de vorm, duur en frequentie van het volgende contactmoment. Als een gezin of kind extra hulp nodig heeft, is het van belang dat de JGZ-professionals de partners in de wijk goed kennen, weten welke expertise er is en wie ze er bij kunnen halen (en vice versa). We willen in 2024 nog meer inzetten op collectieve preventieve activiteiten, zoals voorlichtingsbijeenkomsten, aansluitend op de behoefte van ouders en jeugdigen en samen met de partners in de wijk.

Bij datagestuurd werken is het belangrijk om overzichten van relevante data die de praktijk ondersteunen verder te ontwikkelen. De beschikbare

data benutten we voor een effectieve preventieve aanpak, die aansluit op de vragen en omstandigheden van specifieke groepen en wijken.

Acties op hoofdlijnen:
- We verstevigen de positie van de JGZ en leveren hiermee een bijdrage aan 'de beweging naar de voorkant'. We doen

dit op alle niveaus (uitvoering, beleid, management);

- We zetten in op de doorontwikkeling en uitbreiding van de nieuwe werkwijze om kinderen en gezinnen die niet verschijnen op een extra contactmoment met JGZ alsnog te bereiken door beter aan te sluiten op hun wensen en behoeften;
- We zetten in op de doorontwikkeling van cliëntparticipatie. Dit doen we om beter in beeld te krijgen waar gezinnen behoefte aan hebben en hierop te kunnen inspelen;
- We maken de vertaalslag van de verkenning voor mogelijkheden voor verdere collectieve preventie naar de praktijk;
- We zetten in op het vergroten van de flexibiliteit van professionals, zodat we zorg kunnen bieden aansluitend op de wensen van gezinnen.

Lopende projecten en programma's:

Verhogen vaccinatiegraden, collectieve preventie, outreachend werken, digitalisering, verandertraject planproces.

Indicatoren (naast de indicatoren uit lopende projecten en programma's):

- Het klanttevredenheidsonderzoek geeft aan dat ouders tevreden zijn over JGZ;

Gezonde en Kansrijke Start, cliëntparticipatie, Centrale Zorgverlener, samenwerking Buurtteams, versterken

- We blijven investeren in continuïteit in teams en het tegengaan van personeelsverloop

- We voeren meer prenatale huisbezo huisbezoeken op indicatie uit en ver vaker door naar VVE in die wijken w het hardste nodig is (focusbuurten);
- Het aantal ouders en kinderen dat n verschijnt op extra contactmoment r daalt in de focuswijken t.o.v. 2023.

(bindenenboeien

3. Bouwen aan een sterke basis

De dagelijkse basis onder het reguliere werk vraagt aandacht. Er is sprake van een krappe arbeidsmarkt, waardoor het binden en boeien van professionals een uitdaging is. Professionals vragen om organisatorische randvoorwaarden, zoals continuïteit in de teams en meer ruimte om te doen wat nodig is. Bijvoorbeeld meer aandacht kunnen besteden aan outreachend en wijkgericht werken. Daarnaast stimuleren we het vakmanschap van professionals, zodat ze goed kunnen inspelen op ontwikkelingen en hun kennis en kunde op diverse gebieden vergroten. Door alle ontwikkelingen in het jeugdstelsel blijft een heldere prioritering en het maken van keuzes van belang. Ook bedrijfsvoering (GGD breed) vraagt om een sterke basis. Het bedrijfsbureau sluit daarom aan op GGD brede en stedelijke ontwikkelingen. Ook werkt het bedrijfsbureau integraal mee aan (digitale) JGZ ontwikkelingen.

Acties op hoofdlijnen:

)
;

voor onze professionals in Amsterdam te agenderen in relevante gremia;
- We zetten in op vitaliteit en duurzame inzetbaarheid van onze medewerkers;
- We zetten in op diversiteit en inclusief personeelsbeleid;
- We zetten in op het creëren van tijd en ruimte voor het primaire proces en ondersteunende afdelingen om te doen wat nodig is en aandacht te geven aan outreachend werken, zorg op maat en wijkgericht werken;
- We kijken naar verdere mogelijkheden voor taakdifferentiatie (jeugdarts, jeugdverpleegkundige en doktersassistent) en voeren deze door;
- We ontwikkelen onze communicatie door om daarin nog beter aan te sluiten op de leefwereld van de ouders en jeugdigen;
- We investeren in de doorontwikkeling van bedrijfsvoering GGD Breed;
- We ontwikkelen Kidos (DD JGZ) en Diver (BI) door om de JGZ-professionals en de JGZprocessen optimaal te ondersteunen.

- We blijven ons inzetten om wonen en vervoer

We stimuleren het vakmanschap van professionals, zodat ze goed kunnen inspelen op ontwikkelingen

Lopende projecten en programma's:
taakdifferentiatie, inwerkprogramma en traineeship, versterken vakmanschap, digitalisering, huisvesting, doorontwikkeling bedrijfsvoering GGD.

Indicatoren (naast de indicatoren uit lopende projecten en programma's):
- De uitstroom van personeel is in 2024 lager dan in 2023;
- Het

ziekteverzuimpercentage ligt in 2024

Amsterdam en Amstelland

Jeugdgezondheidszorg van de GGD Amsterdam is er voor alle (ongeboren) kinderen, jongeren tot 18 jaar en hun ouder(s)/ verzorger(s) in Amsterdam en Amstelland. In Amsterdam werken we vanuit multidisciplinaire Ouder- en Kindteams. In Amstelland werken we vanuit JGZ-locaties samen met de sociale wijkteams.

Onze opdrachtgevers zijn de afdeling Jeugd van de gemeente Amsterdam en de gemeenten in de regio Amstelland.

GGD Amsterdam

Ouder- en Kindteams
Amsterdam